

Over de Mormonen

door

FRANK A. RUSSELL

*Een persgesprek met den
Gouverneur van Utah*

Hoe stelt gij u een Mormoon voor? Ik wed er om, net zooals ik — een oud man met een krans van woeste bakkebaarden, een mond als een stalen val, en een oogopslag, die het erom te doen is, zooveel mogelijk vrouwen te verkrijgen.

Ik heb eenigen tijd in Salt Lake City doorgebracht, een van de mooiste steden van Amerika. Ieder der prachtige gebouwen aldaar is een monument voor de kolonisatie-kunst der Mormonen. Het is niet aan te bevelen een dergelijke spotternij als de bovenstaande in Utah aan den man te brengen, want ten eerste is het bijna zeker, dat gij met een Mormoon spreekt, en geheel zeker is het, dat iedere Mormoon of niet-Mormoon er zich beleedigd door zal achten.

In Utah staan de Mormonen hoog aangeschreven. Daar zijn „de Heiligen van de laatste dagen”, zooals zij zich noemen, geliefd wegens hun burgerdeugden, als buurlieden en als menschen.

In Utah maken de Mormonen ongeveer 70% der bevolking uit; in Salt Lake City is het percentage een weinig minder, maar de leden van elke andere godsdienstige gezindheid zijn eensgezind in hun lof voor de mannen en vrouwen, die een wildernis vonden, en daaruit een van de meest vooruitstrevende gemeenschappen van het groote rijk der Vereenigde Staten maakten.

Een eeuw geleden voerde Brigham Young, het hoofd van een uitgeworpen, verachte, en 'in Nieuw-Engeland vervolgte sekte, verdreven uit zijn vaderland om een nieuw land te ontdekken, waar hij een eeredienst kon inrichten volgens zijn eigen inzicht, zijn troepje van 143 mannen, 3 vrouwen en 2 kinderen naar de vallei van Salt Lake, die zelfs door de Indianen gekenschetst werd als: „verschroeid door den Grooten Geest”. Toen hij en zijn metgezellen door den pas trokken, en neerkeken op de troosteloze vallei, omzoomd door sombere heuvels, riep hij uit: „Hier is de plaats, waar wij zijn moeten!”

In Utah ontmoette ik een oud man, die zich die vroegere tijden nog herinneren kon. Op den dag, dat ik aankwam, stierf een oude vrouw, welke de eerste baby was geweest en eenige dagen na de aankomst geboren was. In Utah bezit men een neiging tot heldenfeiten, een zin voor romantiek. Van dezen ouden man hoorde ik verschillende bijzonderheden over de gevaren, die hun aankomst vergezelden, en door hem leerde ik Brigham Young beschouwen, niet als een borsteligen ouden man, die aan veelwijverij deed, maar als een man, die aan zijn volk leefregels en voorschriften had gegeven, waardoor zij in staat gesteld werden uit een woestijn een grooten Staat te scheppen.

Strengere wetten en handhaving der orde.

Ik wil hier geen reisbeschrijving van Utah en zijn hulpbronnen geven, noch ook een poging doen om zijn natuurschoon te beschrijven en zijn hoge bergen, waar erts van allerlei soort te vinden zijn. Hetgeen mij veel meer aantrekt is het menschelijk mineraal, dat sinds bijna een eeuw groote dividenden heeft afgeworpen, en een erfenis van geestelijken en materieelen rijkdom heeft nagelaten aan een volk, dat onder de verschillende staten van Amerika bekend is door zijn zin voor wet en orde. Deze zin voor wet en orde werd hun ingepompt door den strengen, ouden leider, die hun eerste gouverneur werd, en door wien Utah eerst een territorium en daarna een staat van de Unie werd.

Ik was gelukkig genoeg een lang gesprek te kunnen voeren met den tegenwoordigen gouverneur, George Dorn, een man, die zulke voortreffelijke persoonlijke eigenschappen bezit, dat hij, hoewel zelf democraat, twee keer tot gouverneur werd gekozen in een republikeinschen staat. Hij heeft gezegevierd ondanks zijn politiek-ongunstige positie, ondanks zijn godsdienstige overtuiging; want hij is niet Mormoon, en toch hebben de Mormonen hem tot de hoogste waardigheid in hun staat gekozen.

Dorn is een mijn-magnaat, de zoon van een rijk vader, die zijn fortuin in de mijnen heeft gemaakt. In de gekleede jas en gestreepten broek, die de kenteekenen zijn van een officieele positie in de hogere kringen van Amerika, was hij het figuur van een staatsman, zittende aan een zwaar versierde schrijftafel, in een zwaar versierde studeerkamer, terwijl hij mijn vragen afwachtte. Deze gouverneur houdt er niet van veel te zeggen, maar laat anderen spreken. Ik vroeg hem uit omtrent de Mormonen, en leerde door hem feiten kennen, die mijn spottende houding tegenover deze menschen geheel veranderden, en mij reden tot bewondering gaven.

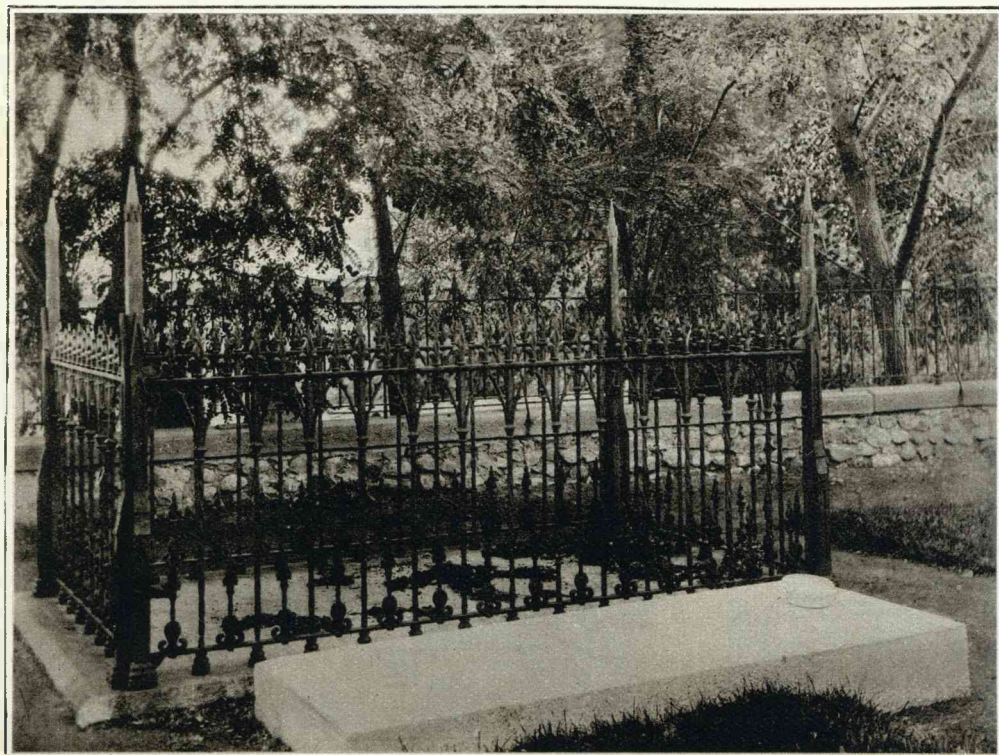
Brigham Young, ik heb het reeds gezegd, was een genie. Hij heeft dezen titel verdiend, niet alleen door zijn politieke scherpzinnigheid, want hij was een geboren leider, maar hij bezat ook die geheimzinnige zekerheid, welke iemand tot een man van den eersten rang stempelt.

Spoedig nadat hij met zijn haveloos troepje was aangekomen, zette hij hen aan het werk om den stroom af te dammen. Dat was het begin van een irrigatie-systeem, dat sedert steeds uitgebreid, een van de slechtste, droogste woestijnen van Amerika tot een vruchtbaar land heeft gemaakt. Met volkomen geloofsvertrouwen droeg hij zijn kolonisten op graan te gaan verbouwen, in een streek, die nauwelijks regen kende.

Toen de eerste tarwe-oogst bijna rijp was, en de bevolking aanstalten maakte om te gaan oogsten, ten einde in het leven te kunnen blijven om meer land vruchtbaar te kunnen maken, en het gewas voor 't volgende jaar tot rijpheid te brengen, gebeurde er iets verschrikkelijks. Een groote horde kleine sprinkhanen, aldus het verhaal, naderde de velden, en begon al wat plantaardig was te verslinden. Voortdurend en onverbiddelijk kropen deze insecten voort, alles op hun doortocht verwoestend. Het handjevol Mormoonsche kolonisten zag in, dat niets hun oogst en hun levens zou kunnen redden. Zij waren gedoemd van hongers te sterven in de wildernis.

De heilige vogel Er werd voorgeschreven van Utah. gebedsoefeningen te houden, maar niets scheen te helpen.

Reeds vielen de verslindende beesten op een deel der velden aan. Het volk bad voort; hun leider verzekerde hen, dat God hen kon en zou beschermen. Toen alle hoop ver-

SALT LAKE CITY. Het graf van Brigham Young in Salt Lake City.